

„a lőre tolt helyőrség

IRODALMI-KULTURÁLIS LAP

”

nem számít nappal
vagy éjszaka
a terrornak nincsen
évszaka
ajtódat ököllel veri
ablakodat kővel
zörgeti

”

2019. december • II. évfolyam, 13. (19.) szám • megjelenik négyhetente

1989 az irodalom tükrében

A Brassói Lapok, Háromszék,
Krónika, Nyugati Jelen,
Székely Hírmondó
és Székelyhon melléklete

Dávid Sándor fotográfiájából készült képpel illusztráljuk

örökvers

Böszörményi Zoltán

Treiskirchen

megkékült fellegek
legelnek a láger felett
szolga-szelek súrolják
tisztára az éjszakát
szakadt kabátban
ül az idő
s a meztelen ágak között
reklámfüzetek rongyai
parázslanak
de ezt észre sem veszem
azzal bibelődöm
hogy a szót
mint eleven madarat
magamba fojtsam

látószög

Sántha Attila

MIKÉNT VESZTETEK A NÁKÓK?

A mostani lapszám szerkesztése közben került kezembe egy 1986-ban vagy '87-ben írt versem, amelynek címe *Auschwitzi séta* (lásd a 11. oldalon). Ebben azt próbáltam ifjanc fejjel papírra vetni, hogyan is érzem magam a nacionalkommunista (na-ko) Romániában: mint zsidó a gázkamrában, akiből mindenképpen szappant akarnak készíteni a nákok (Csíkban azt jelenti, hogy viccesen ütődött emberek, de itt inkább súlyos agysérültekről van szó). Hiszem azóta is, hogy a genocídiumot csak az értheti meg igazán, aki maga is átélte a megsemmisítési kísérletet. Merthogy benne voltam, voltunk.

Most, 30 évvel az oly nagy reményekkel várt 1989-es változások után engedtessek meg nekem,

hogy egy kicsit újra beszéljek a mi genocídiumunkról. Romániában a zsidók mi voltunk, minket irtottak minden lehetséges eszközzel, a fizikai megsemmisítést is beleértve (lásd az 1956 utáni, a magyarországit abszolút méretekben is jóval meghaladó megtorlást legtöbbször nem létező vétekért, pusztán amiatt, mert valaki magyar, a magyarságot pedig le kell fejezni, meg kell semmisíteni). Minket „homogenizáltak” románná, nekünk kellett magyarul úgy leírni Kézdivásárhely nevét, hogy Tîrgu Secuiesc, nekünk kellett román osztályokba iratkozni, merthogy a magyarokban nevenségesen kevés helyet hagytak jóvá, minket jövevényzetek le hozzájuk, a dákö-rómaiakhoz képest. (Hadd jegyezzem meg:

a nákok irtották bizony a romániai románságot is, amennyiben felmerült a gyanú, hogy nem az előírásoknak megfelelően gondolkodnak. Csak hát őket „csupán” a gondolkodási tilalom megszegésekor büntették, minket meg azért, mert vagyunk.)

Na de erről ennyit, és ne többet. Ugyanis nem túl szimpatikus, ha valaki azzal tölti az életét, hogy paranoiás módon folyton felhánytorgatja, mi történt vele, és mi történik most is (függetlenül attól, hogy nem beteg, mivel tényleg figyelik a szekusokból osztódott szereisek, szepepések, deneások, csecsepések s ki tudja, mik). Merthogy élni kell, nem pedig csak visszafele nézni.

Hej, ha azok a nákok tudnák, micsoda népet neveltek belőlünk!

Nem volt idejük munkájukat befejezni, s így a súly alatt nem ropant meg, csupán csak nőtt, erősödött a pálma! Orbán János Dénes írja, hogy „A gölöncséri asszony nyolc-kilenc gyermeket szül, úgy van ez kiszámolva: egy a patak-nak, egy a lánknak, egy a vadon-nak, egy a pokolsármezőnek. Egyet megöl a többi gyermek játék közben, egy kamaszkorában esik belé a késbe, egyet pedig a kocsomában vagy a bálban gyilkolnak meg. Hanem az az egy-kettő, amelyik megmarad, az olyan kemény, hogy a szeget nem lehet beléitni, az az ördöggel is kiáll verekedni, el nem bír vele senki.” Na, kedves nákok, ezt tettétek velünk, s akik vagyunk, azok mind kilencedik gyermekek! Veszítettetek.